

Informacja w sprawie zmian wprowadzonych nowelizacją ustawy z dnia 30 stycznia 2025 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2025 poz. 129).

Nowe regulacje wchodzą w życie w dniu 14 lutego. 2025 r.

I. Zmiany dotyczące dyżurów aptek finansowanych przez płatnika publicznego NFZ

1. Obowiązek pełnienia dyżurów i sankcje za ich niewypełnienie

Zgodnie z nowelizacją apteki ogólnodostępne, które nie pełniły wyznaczonego dyżuru lub pełniły go w mniejszym zakresie, niż określono w uchwale zarządu powiatu, są zobowiązane do zwrotu otrzymanego wynagrodzenia ryczałtowego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

- Podmiot prowadzący aptekę musi zwrócić wynagrodzenie za dyżury od momentu wyznaczenia ich pełnienia.
- Narodowy Fundusz Zdrowia ma obowiązek wezwać podmiot prowadzący aptekę do zapłaty, określając kwotę należną do zwrotu.
- Termin zapłaty – apteka musi zwrócić środki w ciągu 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

Wyjątki od obowiązku zwrotu

Nie wszystkie sytuacje, w których apteka nie pełniła dyżuru, będą skutkowały koniecznością zwrotu wynagrodzenia. Ustawodawca przewidział dwa wyjątki:

- Działanie siły wyższej – jeśli apteka nie mogła pełnić dyżuru z powodu zdarzeń niezależnych, np. klęsk żywiołowych, awarii czy poważnych problemów zdrowotnych personelu:

- Apteka musi powiadomić NFZ i zarząd powiatu w ciągu 14 dni od ustąpienia siły wyższej.
- Brak zgłoszenia w terminie skutkuje koniecznością zwrotu środków.
- Inne przyczyny losowe – mogą to być sytuacje wyjątkowe, np. nagła choroba farmaceuty bez możliwości zastępstwa.
- Apteka musi powiadomić zarząd powiatu i NFZ w terminie 14 dni od wystąpienia przyczyny.

Ustawodawca podkreślił, że wyjątki te obowiązują jedynie w sytuacjach prawidłowo udokumentowanych i zgłoszonych we wskazanych terminach.

II. Nowe uprawnienia dotyczące recept farmaceutycznych i recept wystawianych przez farmaceutę dla siebie lub dla rodziny (Pro auctore, Pro familia)

Nowelizacja wprowadza możliwość wystawiania recept farmaceutycznych, w tym refundowanych, na wszystkie produkty immunologiczne (szczepionki) niezbędne do wykonywania w aptece szczepień ochronnych u osób dorosłych, zgodnie z art. 19 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

- Dotychczas farmaceuci mogli wystawiać recepty farmaceutyczne tylko pełnopłatnie w sytuacji zagrożenia zdrowia, oraz na szczepionkę p.grypie, a nowe przepisy rozszerzają te uprawnienia również o refundowane produkty immunologiczne
- Recepta wystawiana przez farmaceutę na szczepionkę może uwzględniać również uprawnienia dodatkowe wynikające z ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w tym:
 - Bezpłatne leki dla dzieci i seniorów (S, DZ) - art. 43a ust.1 ustawy,
 - Inne kategorie pacjentów uprawnionych do refundacji jak ZK, WE, IW, IB - art. 43, 44, 45 i 46 ustawy,
- Wystawienie recepty farmaceutycznej na szczepionkę jest podstawą do zastosowania produktu immunologicznego tylko w aptece, w której została wystawiona!
- W ramach wystawiania recept Pro auctore i Pro familia w sytuacji zagrożenia zdrowia, farmaceuta będzie mógł wystawić receptę z uwzględnieniem uprawnienia do wystawiania recept na bezpłatne leki dla seniora i dziecka do 18 roku życia – S i DZ, art. 43a ust.1 i 1b ustawy.
- Wystawienie przez farmaceutę recepty refundowanej z uprawnieniem S i DZ musi być poprzedzone obowiązkiem, o którym mowa w art. 43a ust. 1b ustawy, czyli weryfikacji w systemie SIM ilości oraz rodzaju przepisanych pacjentowi produktów leczniczych pod względem bezpieczeństwa oraz konieczności ich stosowania biorąc pod uwagę recepty wystawione i zrealizowane dla tego pacjenta.

2. Doprecyzowanie zasad wystawiania i realizacji recept farmaceutycznych

Nowelizacja wprowadza także zmiany w zakresie danych do wystawiania i realizacji recept farmaceutycznych:

- Jeżeli co najmniej jeden z przepisanych leków jest wydawany ze zniżką recepta musi dodatkowo zawierać dane, o których mowa w art.96a ust. 8 pkt 1a i 1b oraz ust. 3-10 ustawy Prawo farmaceutyczne w zakresie informacji o poziomie odpłatności za zaordynowany lek
- W przypadku recepty farmaceutycznej refundowanej na szczepionki nie ma wymogu podawania przyczyny zastosowania
- Recepta farmaceutyczna, na której znajduje się przynajmniej jeden lek refundowany, musi zawierać Numer wpisu do rejestru zezwoleń na prowadzenie apteki.
- Szczegółowe dane pacjenta oraz przepisanych leków zgodnie z nowymi regulacjami w tym poziom odpłatności zaordynowanego produktu leczniczego

Rozwiązania techniczne w zakresie obsługi recept wystawianych przez farmaceutów dostarczane przez Centrum E-Zdrowia i dostawców oprogramowania aptecznego zostaną przedstawione niebawem.

Podsumowanie

Nowelizacja wprowadza istotne zmiany w uprawnieniach farmaceutów, szczególnie w zakresie wystawiania recept na szczepionki oraz obowiązków związanych z pełnieniem dyżurów aptek. Nowelizacja ta znacząco wzmacnia rolę farmaceutów w systemie ochrony zdrowia.

Najważniejsze zmiany to:

1. Obowiązek zwrotu wynagrodzenia za niewykonane dyżury aptek (z wyjątkiem siły wyższej i zdarzeń losowych).
2. Rozszerzenie możliwości wystawiania recept farmaceutycznych na wszystkie szczepionki stosowane w ramach szczepień ochronnych u osób dorosłych, w tym szczepionki refundowane.
3. Nowe wymogi dotyczące danych na receptach farmaceutycznych refundowanych i zasad ich realizacji.

Farmaceuci i właściciele aptek powinni szczegółowo zapoznać się z nowymi regulacjami, aby uniknąć problemów związanych z ich wdrożeniem.

Opracował:

mgr farm. Marian Witkowski